

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja Prezydenta Rzeczypospolitej Pol-skiej wybieranego w wyborach powszechnych trwa 5 lat od dnia zaprzysiężenia.

Lech Wałęsa:

- od 23 XII 1990 r. do 23 XII 1995 r.;

Aleksander Kwaśniewski:

- od 23 XII 1995 r. do 23 XII 2000 r.,

- od 23 XII 2000 r. do 23 XII 2005 r.;

Lech Aleksander Kaczyński:

- od 23 XII 2005 r.

3. Kadencje Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej podaje się zgodnie z każdorazowym stanem prawnym, obowiązującym w poszczególnych kadencjach, głównie z: ustawą z dnia 28 VI 1991 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 59, poz. 252; I kadencja Sejmu i II kadencja Senatu), ustawą konstytucyjną z dnia 17 X 1992 r. (Dz. U. Nr 84, poz. 426; II kadencja Sejmu i III kadencja Senatu) oraz Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV 1997 r., art. 98, ust. 1 (od III kadencji Sejmu i od IV kadencji Senatu):

Sejm: I kadencji – od 25 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,

II kadencji – od 19 X 1993 r. do 20 X 1997 r.,

III kadencji – od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.,

IV kadencji – od 19 X 2001 r. do 18 X 2005 r.,

V kadencji – od 19 X 2005 r.;

Senat: II kadencji – od 25 XI 1991 r. do 31 V 1993 r.,

III kadencji – od 19 X 1993 r. do 20 X 1997 r.,

IV kadencji – od 20 X 1997 r. do 18 X 2001 r.,

V kadencji – od 19 X 2001 r. do 18 X 2005 r.,

VI kadencji – od 19 X 2005 r.

4. Kadencje rad gmin i rad miejskich na prawach powiatu oraz rad powiatów trwają 4 lata, licząc od dnia wyborów.

5. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

6. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2005 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 27 X 2002 r.

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. The term of office of the President of the Re-public of Poland, elected in a general election, is 5 years from the date the President is sworn into office.

Lech Wałęsa:

- from 23 XII 1990 to 23 XII 1995;

Aleksander Kwaśniewski:

- from 23 XII 1995 to 23 XII 2000,

- from 23 XII 2000 to 23 XII 2005;

Lech Aleksander Kaczyński:

- since 23 XII 2005 r.

3. Terms of office of the Sejm and Senate of the Republic of Poland are each time presented according to the law binding during particular terms, mainly with: Law on Elections to the Sejm of the Republic of Poland, dated 28 VI 1991 (Journal of Laws No. 59, item 252; I term of the Sejm and II term of the Senate), constitutional act, dated 17 X 1992 (Journal of Laws No. 84, item 426; II term of the Sejm and III term of the Senate) as well as the Constitution of the Republic of Poland, dated 2 IV 1997, Art. 98, par. 1 (since III term of the Sejm and IV term of the Senate):

Sejm: I term – from 25 XI 1991 to 31 V 1993,

II term – from 19 X 1993 to 20 X 1997,

III term – from 20 X 1997 to 18 X 2001,

IV term – from 19 X 2001 to 18 X 2005,

V term – since 19 X 2005;

Senate: II term – from 25 XI 1991 to 31 V 1993,

III term – from 19 X 1993 to 20 X 1997,

IV term – from 20 X 1997 to 18 X 2001,

V term – from 19 X 2001 to 18 X 2005,

VI term – since 19 X 2005.

4. The terms of office of gmina and city with powiat status councils as well as powiat councils is 4 years from the election date.

5. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

6. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2005, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 27 X 2002 elections.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 XII 2002 r. (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

7. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

a) naczelné i centralne organy administracji:

- instytucje naczelné i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

a) gminy i miasta na prawach powiatu:

- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
- urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);

b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);

c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze** są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

8. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the ministry of Labour and Social Policy, dated 10 XII 2002 (Journal of Laws No. 222, item 1868).

7. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) **State administration** comprises:

a) principle and central organs of administration:

- principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
- territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

b) territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).

2) **Local self-government administration** comprises:

a) gminas and cities with powiat status:

- gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),
- offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);

b) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);

c) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).

3) **Self-government appeal councils** are bodies competent for examining, inter alia, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

8. Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.